

Kulturnämnden

Motion fristad åt förföljda författare

Motion den 23 september av Sidney Holm, Gudrun Hubendick, Per Chrisander och Kerstin Nöre Söderbaum samtliga (MP)

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Sammanfattning

I en motion från Miljöpartiet föreslås att Nacka kommun ska bli en fristadskommun för förföljda författare., vilket betyder att kommunen ansluter sig ICORN. Motionärerna föreslår även att kommunen tillsätter en fristadskoordinator.

För närvarande finns det fem svenska kommuner som är listade som fristadskommuner på ICORN:s hemsida. Dessa är Göteborg, Jönköping, Malmö, Sigtuna och Stockholm. Kostnaden för bli en fristadskommun och ta emot en förföljd fattare uppskattas av ICORN till ca 300 tkr per år. Enligt andra bedömare är summan högre, 350 – 400 tkr per år, särskilt om man tar med kostnaden för fristadskoordinatorn. Att bli en fristadskommun medför jämfört med andra kulturverksamheter en hög kostnad. Vilka effekterna av att bli en fristadskommun kan bli är svårt att bedöma. Kultur- och utbildningsenheten förslår därför att motionen ska avslås.

Förslagen i motionen

I motionen föreslås följande:

- Nacka kommun ansöker om medlemskap i den internationella organisationen ICORN
- Nacka kommun ansluter sig till ICORN:s fristadsprogram och blir en fristadskommun åt förföljda författare
- Nacka kommun tillsätter en fristadskoordinator inom ramen för fristadsprogrammet

Kultur- och utbildningsenhetens utredning och bedömning

För närvarande har ca 45 städer, huvudsakligen i Europa anmält sig som fristäder. Enligt motionärerna gäller följande: För att bli en fristadskommun behöver Nacka ansluta sig till den internationella organisationen ICORN:s fristadsprogram för hjälp till författare i behov av skydd. Kommunen förbinder sig att, under två år, varje månad betala ut ett stipendium till fristadsförfattaren samt stå för författarens bostad. En kostnad som totalt brukar uppgå till ca 300 tkr per år.

Fristadsförfattare är en av Migrationsverket accepterad kategori av personer som söker uppehållstillstånd i Sverige. Det är inte bara författare som räknas till gruppen räknas utan också journalister, dramatiker och andra professionella skribenter som förföljs eller hotas på grund av sitt arbete och därför behöver en fristad.

Att de förföljs eller hotas påverkar bedömningen att få uppehålls- och arbetstillstånd men det är inte någon garanti att få det.

För närvarande finns det fem svenska kommuner som är listade som fristadskommuner på ICORN:s hemsida. Dessa är Göteborg, Jönköping, Malmö, Sigtuna och Stockholm. Göteborg är den första kommun som blev en fristadskommun som blev det år 1996. Stockholm blev en fristadskommun år 1998 och Sigtuna blev fristadskommun i september i år.

Det är möjligt att ta emot förföljda författare utan att vara medlem i ICORN. De andra fristadskommuner som Kultur- och utbildningsenheten varit i kontakt med avråder dock bestämt från en sådan lösning.

Att ta emot en förföljd författare är naturligtvis bra för den berörda personen. Vilka sidoeffekter i form ökad publicitet, aktivering av kulturlivet m.m. är svårt att bedöma. Det beror mycket vem författaren är och vilket stöd den personen får. Förföljda författare som anvisas av ICORN är en heterogen grupp. Vissa har kapacitet och intresse att engagera sig i kulturlivet, andra har det inte. Man kan alltså inte förutsätta att författaren kommer bli en tillgång för kulturlivet eller bidra med andra positiva effekter.

Att bli en fristadskommun medför jämfört med andra kulturverksamheter en hög kostnad. (Se nedan) Att skaffa en passande bostad kan bli svårt. Nämnden disponerar inte några lägenheter att förmedla. Vilka effekterna av att bli en fristadskommun kan bli är svårt att bedöma. Kultur- och utbildningsenheten förslår därför att motionen ska avslås.

Ekonomiska konsekvenser

För att bli en fristadskommun förbinder sig kommunen att under två år, betala ut ett stipendium till författaren och stå för författarens bostad. En kostnad som ICORN uppskattar till ca 300 tkr per år. En summa som enligt Kultur- och utbildningsenhetens bedömning verkar lågt räknad om den ska täcka både bostad och alla andra levnadskostnader. Enligt andra bedömare är summan högre, ca 350 – 400 tkr per år, särskilt om man tar med kostnaden för fristadskoordinator som är en funktion avsedd att slussa in författaren i det svenska samhället och stötta den på andra sätt. I den budget

som Kommunfullmäktige fastställt för Kulturnämnden inryms inga medel för stipendier, levnadsomkostnader och hyror. Man kan också skriva något in att KUN inte disponerar några lägenheter att förmedla."

Bilaga

Motionen

Susanne Nord
Kultur- och utbildningsdirektör

Håkan Sundblad
Nämndsekreterare